

PORTFOLIO

Portfolio czyli teczka to prosta metoda stosowana często podczas zajęć edukacyjnych. Zawiera ona przykłady prac (próbki i kompletne prace), a w szerszym znaczeniu prezentuje dokonania ucznia. Jest wiele możliwości różnorodnego definiowania pojęcia „teczki” (portfolio), np.:

- zbiór materiałów na określony temat,
- zbiór dokumentów, który dostarcza dowodów czyjejś wiedzy, umiejętności, możliwości, pracy,
- zbiór prac ucznia przedstawiający jego wysiłek, postępy lub osiągnięcia, o dokumentacja pracy ucznia (lub grupy uczniów) wokół wybranego (wyznaczonego) tematu/problemu,
- zbiór prac dokumentujących proces odzwierciedlania, selekcji, racjonalizacji i końcowej oceny połączonej z ostatecznym wynikiem wszystkich tych czynników.

Teczka to także baza materiałów, z których można w każdej chwili skorzystać. Możemy spotkać:

- portfolio osobiste
- portfolio projektu
- portfolio grupy (zespołu projektowego)
- portfolio całej klasy
- portfolio dla danego przedmiotu.

Do teczki wkłada się zarówno prace wykonane na lekcji, jak i te wykonane, jako zadanie domowe. Zawartość portfolio powinna być stale porządkowana i uzupełniana. Aby uniknąć bałaganu warto uczniom zaproponować stałą, ujednoczony sposób opisywania materiałów np.:

- data
- temat lekcji/temat zajęć pozalekcyjnych
- tytuł lub treść zadania czy ćwiczenia
- praca indywidualna lub zespołowa.

Nauczyciel powinien jasno określić, jakich efektów edukacyjnych oczekuje po portfolio.

Dobrym pomysłem wykorzystania portfolio jest projekt edukacyjny, ponieważ informacje i dokumenty, do których uczniom uda się dotrzeć w czasie realizacji projektu powinny być gromadzone w jednym miejscu. W tym przypadku najlepsze jest portfolio w formie segregatora lub dużego pudła. Zgromadzona w ten sposób dokumentacja może zostać wykorzystana w różnych sytuacjach np. prezentacjach i opracowywaniu informacji na stronie internetowej, dla mediów, czy na wystawę.

W skład portfolio mogą wchodzić zestawy różnych elementów i mogą to być:

- notatki i artykuły prasowe dotyczące analizowanego zagadnienia,
- różnego rodzaju graficzne przedstawienia problemów (np. budżety domowe, budżety indywidualne, harmonogram przedsięwzięcia/wycieczki, budżet wycieczki),
- materiały ilustracyjne: np. fotografie, rysunki, dowcipy rysunkowe (zarówno wycięte z gazety, jak i narysowane przez samego ucznia),
- notatki z lektur,
- aforyzmy, ważne myśli,
- fragmenty aktów prawnych dotyczących analizowanego zagadnienia,
- esej napisany przez ucznia, przedstawiający źródła analizowanego problemu, jego współczesne formy występowania, działania, jaki podejmuje wspólnota międzynarodowa w celu jego rozwiązania, a także własną opinię ucznia na ten temat,

Kurs internetowy „Młodzi Przedsiębiorczy - jak prowadzić projekty uczniowskie”

- bibliografia zawierająca spis wszystkich źródeł (w tym także ustnych) wykorzystanych w teczkę,
- nagrany film,
- notatki dotyczące indywidualnego zapoznawania się z lekturą,
- dowody rozwoju stylu pisanego (np. dobór słów, jasność i przejrzystość wypowiedzi),
- przykłady, w których widać pomysł i jego modyfikację od początku do ostatecznego kształtu,
- rozbudowany spis treści, prezentujący wszystkie materiały ostatecznie zgromadzone w teczkę oraz krótkie (jednozdanowe) uzasadnienie ich wyboru.

Jak przygotować portfolio projektu?

Na samym początku pracy nad projektem można założyć specjalną teczkę-segregator z wieloma przezroczystymi koszulkami - każda koszulka przeznaczona może być na innego rodzaju dokumenty np.: zdjęcia, archiwalia, notatki itd.

Można również segregować materiał chronologicznie i podzielić go na kilka etapów, wówczas jedna koszulka obejmowałaby np. materiały z pierwszego spotkania, a druga materiały wycieczki itp. Materiały można również porządkować alfabetycznie i na inne sposoby. Najważniejsze, aby umieć z nich korzystać i w każdej chwili odnaleźć bez trudu poszukiwany dokument

UWAGA

Pracując nad projektem i zbierając materiały do projektu nie zapomnijmy o obowiązku zachowania praw autorskich innych twórców. Dlatego na jednym ze spotkań z młodzieżą koniecznie należy poruszyć ten temat.

Bez zgody autora można korzystać z materiałów jedynie w określonym zakresie. O tym mówi tzw. prawo cytatu art. 29 z Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości. Zawsze jednak należy podać autora i źródło pozyskanych materiałów.

W przypadku publikacji materiałów (np. na stronie internetowej czy w ulotce) warto każdorazowo zadbać o zgodę właściciela praw autorskich danego materiału (zwłaszcza jeżeli chodzi o zdjęcia, utwory publikowane w całości).

Materiał przygotowany na bazie publikacji w projektach „Ślady Przeszłości. Uczniowie adoptują zabytki.”, „Młody Obywatel” oraz publikacji T.Merta, A.Pacewicz; „Jak oceniać uczniów? Wskazówki dla nauczycieli”. KOSS, Warszawa 2010.